

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

23-12-2022

Sagatavoja:

Uzziņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

Teksts: Inese Immure Foto: Madara Liepiņa

Ekskursijā ar digitālo gidu zīmju valodā

20. septembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika ekskursija ar digitālo gidu zīmju valodā. Ar šo iespēju nedzirdīgos apmeklētājus iepazīstināja LNS viceprezidents Ivars Kalniņš.

Ar digitālā gida palīdzību var izstaigāt visus ēkas stāvus un uzzināt interesantākos faktus par bibliotēku, kā arī par Kliversalu – vietu, kur bibliotēka atrodas. LNB ir sagatavojusi 11 videoklipus četrās runas valodās, latviešu zīmju valodā ar tekstu un starptautiskajās zīmēs. Teksts ir pieļāgots arī neredzīgajiem apmeklētājiem.

Lai izmantotu digitālo gidu, ieejot bibliotēkā, vispirms jādodas uz Informācijas un uzziņu centru un ar savu mobilo tālruni jānoskenē kvadrātkods. Atveroties tīmekļvietnei,

jāizvēlas ekskursija latviešu valodā (simbols LV) un latviešu zīmju valodā (simbols divas plaukstas). Kad jums iedos apmeklētāja karti, tad varat sākt ekskursiju ar digitālo gidu. Stāstītājs zīmju valodā ir Ivars Kalniņš.

Ar digitālo gidu ir iespēja bez tulka palīdzības izstaigāt ēku individuāli sev ērtā laikā ne tikai klātienē, bet arī attālināti. Attālināti to varat apmeklēt, ieejot tīmekļvietnē www.gids.lnb.lv. Izvēlieties ekskursiju zīmju valodā, un ceļojums pa LNB var sākties. Ja vēlaties ar LNB iepazīstināt nedzirdīgos draugus no citām valstīm, tad izvēlieties jebkuru citu svešvalodu, un būs skatāmi videoklipi starptautiskajās zīmēs.

LNB digitālā gida pakalpojumu sāka piedāvāt šī gada martā. ●

2022 OKTOBRIS

2

Avots: Kopsolī

Datums: Oktobris-2022

Dāvana Vatikāna bibliotēkai

Latvijas vēstniece pie Svētā Krēsla Elita Kuzma nodevusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas dāvinājumu Vatikāna Apustuliskajai bibliotēkai Konkordāta simtgadē. Latvijas delegācija nodeva arī "Jurista Vārda" īpašo laidieni, veltītu valsts un baznīcas attiecībām Latvijā no juridiskā skatpunkta, atzīmējot Konkordāta starp Latviju un Svēto Krēslu parakstīšanas un spēkā stāšanās simtgadi. Tāpat tika pievienota Pirmās dienas aploksne ar Latvijas pasta izdoto pastmarku par godu Konkordāta simtgadei, Rīgas arhibīskapa metropolīta Zbigņeva Stankeviča grāmata "Dove va l'Occidente? La profezia di Bernhard Welte" jeb "Quo vadis, Rietumu pasaule?" un filma par godināmo bīskapu Boļeslavu Sloskānu.

Avots: Staburags

Datums: 23-12-2022

IEDVESMAS BIBLIOTĒKAS

◀ **LATVIJAS** Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība izraudzījusies projekta *iedvesmas bibliotēka* dalībnieces nākamajam gadam. Par *iedvesmas bibliotēkām 2023* kļuvušas trīs bibliotēkas, kurām būs iespēja realizēt mūsdienīgas un pozitīvas pārmaiņas: Gulbenes novada bibliotēka, Alūksnes novada Mārupes bibliotēka (att.) un Jelgavas novada Valgundes bibliotēka.

Avots: Diena

Datums: 23-12-2022

Mārupes bibliotēka - ledvesmas bibliotēka

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība izraudzījusi projekta "Iedvesmas bibliotēka" dalībnieces nākamajam gadam. To vidū ir arī Mārupes bibliotēka.

"Par "Iedvesmas bibliotēkām 2023" kļuš trīs bibliotēkas, kurām būs iespēja realizēt mūsdienīgas un pozitīvas pārmaiņas: Gulbenes novada bibliotēka, Alūksnes novada Mārupes bibliotēka, Jelgavas novada Valgundes bibliotēka. Gulbenes bibliotēkā taps moderni, pārdomāti un funkcionāli iekārtota lasītava bērniem. Valgundes bibliotēka veidos ērtu, pievilcīgu un aicinošu telpu bērniem un jauniešiem. Savukārt Mārupes bibliotēka radīs āra terasi - lasītavu - vietu, kur satikties visu paaudžu lasītājiem," stāsta biedrības pārstāve Sanita Kitajeva. Mārupes ideju tapšanā aktīvi iesaistījušies arī vietējie iedzīvotāji, īpaši jaunieši.

Savas pieteiktās idejas bibliotēkas īstenoš 2023. gada laikā sadarbībā ar biedrību un, pateicoties pašvaldību un ziedotāju atbalstam.

S. Kitajeva informē, ka "Iedvesmas bibliotēkai 2023" saņemti 17 pieteikumi. Bibliotēkas vēlējušās mūsdienīgi iekārtot bērnu un jauniešu lasītavas, izveidot āra terases, radīt ģimeņu lasītavas un izstāžu telpas, iekārtot interaktīvus un multifunkcionālus digitālos centrus, veidot izglītojošus pasākumus novada un vēstures izziņāšanā, iegādāties grāmatu pakomātus.

Pieteikumus arī šogad izvērtēja jomas eksperti - profesionāli arhi-

MĀRUPES BIBLIOTĒKAS vadītāja Daiga Babule un mārupieši iecerējuši radīt āra terasi - lasītavu - vietu, kur satikties visu paaudžu lasītājiem.

FOTO: NO LAIKRAKSTA ARHĪVA

tekti ar pieredzi bibliotēku un citu kultūrvietu arhitektūrā un vides veidošanā. "Īpaša vērība šoreiz pievērsta tam, lai pieteiktā ideja ir radoša un iedvesmojoša, ietver mūsdienīgas un oriģinālas inter-

jera vai arhitektūras risinājumus un rada pamanāmas pārmaiņas bibliotēkas vidē," skaidro projekta pārstāve.

Sandra Apine

UZZINAI

● "Iedvesmas bibliotēka" ir sabiedriski nozīmīgs ilgtermiņa projekts, ko Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība uzsāka 2021. gadā, lai atbalstītu un dotu iespēju Latvijas bibliotēkām īstenot idejas par laikmetīgu un pievilcīgu bibliotēku vidi. Katru gadu projektā piedalās 3 - 5 bibliotēkas, kas ar biedrības ziedotāju atbalstu un pašvaldību līdzfinansējumu piedzīvo pozitīvas pārmaiņas.

● Par pirmajām ledvesmas bibliotēkām kļuva piecas bibliotēkas, kuru idejas šogad veiksmīgi īstenošas: Valkas novada Ergemes bibliotēka pārcēlusies uz jaunām telpām un tās mūsdienīgi iekārtojusi, Tukuma novada Pūres bibliotēka izveidojusi īpašu vietu pašiem mazākajiem lasītājiem - Rotaļtēku, Aizkraukles novada Pļaviņu bērnu bibliotēka aprīkojusi jauno bērnu lasītavu ar oriģināla dizaina grāmatu plauktu un interaktīvām tehnoloģijām, Saldus novada Kursīšu bibliotēka - informācijas centrs īstenojis sapni par āra lasītavu, āra lasītava tapusi arī pie Limbažu novada Braslavas pagasta Vilzēnu bibliotēkas.

● Projektu "Iedvesmas bibliotēka" iecerēts turpināt arī 2024. gadā.

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 23-12-2022

Nodokļu izaicinājumi kultūrai

Gada nogalē apstiprinātās nodokļu izmaiņas un ilgušais autoratlīdzību jautājums nevalstiskajai kultūras jomai 2023. gadā var radīt pamatīgas grūtības

AIJĀ KAUKULE

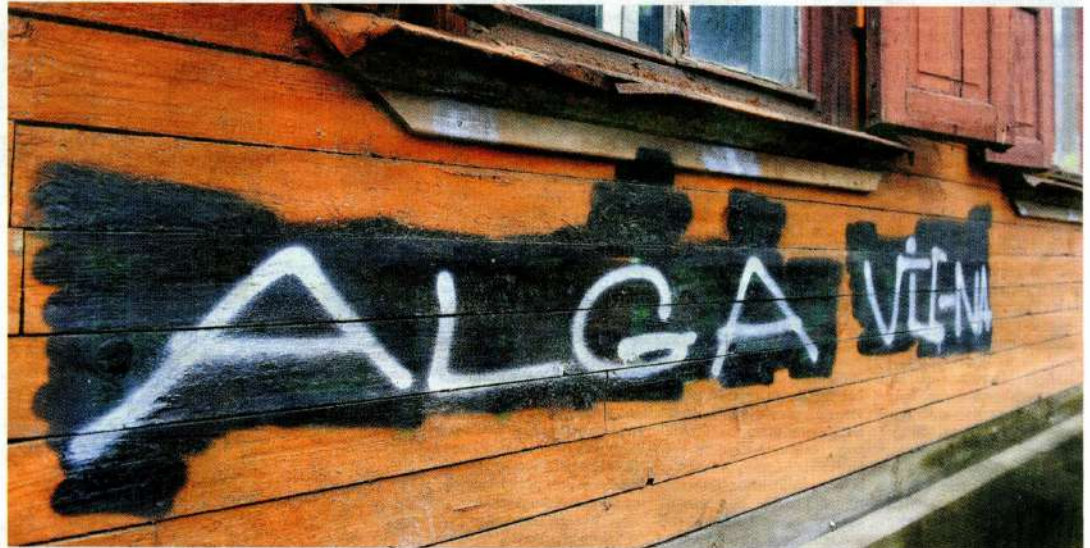
Gada nogalē vienā pēc otras pēkšņi drūzmējas jaunas ziņas, saistītas ar nodokļu izmaiņām nākamajā gadā. Decembra sākumā valdība pieņēmusi lēmumu, ka vēl par gadu tiks pagarināts pretrunīgi vērtētais autoratlīdzību nodokļu režīms, tikmēr minimālā alga palielināta 620 eiro apmērā, kas nozīmē arī minimālo sociālo iemaksu pieaugumu autoratlīdzību saņēmējiem: gada nogalē sācis darboties arī saimnieciskās darbības (SDI) konts pašnodarbinātajiem. Kā nākamajā gadā esošās un gaidāmās pārmaiņas ietekmēs kultūras jomā darbojošos, īpaši nevalstiskās kultūras organizācijas un autoratlīdzību saņēmējus? Vai nākamgad beidzot tiks labotas autoratlīdzību nodokļu režīma nepilnības?

Par šiem jautājumiem "Kultūrzīmju" organizētāajā diskusijā piedalījās Radošo savienību padomes priekšsēdētāja INGA BRŪVERE, Gertrūdes ielas teātra producete un Laikmetīgās kultūras nevalstisko organizāciju asociācijas valdes priekšsēdētāja MAIJA PAVLOVA, tēlnieks KRISTAPS GULBIS, Kultūras ministrijas valsts sekretāres vietnieks kultūrpolitikas jautājumos ULDIS ZARIŅŠ, kā arī GUNTARS RAČS, izdevniecības "Micrec" vadītājs, dziesmu un grāmatu autors, līdzšinējais bijušā finanšu ministra Jāņa Reira padomnieks, un ALEKSS JAROCKIS, Finanšu ministrijas komunikācijas departamenta direktors.

Vēl – daudz nezināmo

Aija Kaukule: – Vai izmaiņas nodokļu režīmos ir pamats ražējam cilvēkiem, kultūras organizācijām laikā, kad vispārējā inflācija jau tāpat palielina izmaksas?

M. Pavlova: – Runājot par minimālajām algām un pārējo, situācija ir diezgan bedīga. Lai gan bija prognozes par minimālo algu paaugstināšanu, tas tomēr neattieks kopā ar skaidru plānu, ka to īstenot, īpaši tādām kultūras organizācijām, kas nav komercsektorā un nenodarbojas ar komercdarbību, arī uzņēmējiem tas nav vienkārši. Valdība tika izveidota vēl, budžets nav pieņemts – ir tikai tehniskais budžets, un, piemēram, Valsts kultūrkapitāla fondā (VKKF), kas ir lielākais visu nevalstisko organizāciju finansētājs, bu-

Autoratlīdzību nodokļu režīmam saskaņā ar 2020. gada iedzīvotāju nodokļa reformu bija jābeidz eksistēt 2022. gada beigās, tomēr tas pagarināts līdz 2023. gada beigām cerībā uz tā nepilnību izskaušanu.

džeta pieaugums šobrīd nav un arī netiek plānots. Tas skar visas programmas, kas saistītas ar NVO atbalstu, bet tikmēr pieaug gan inflācija, gan minimālā alga, bet nauda, ko organizācijas iegūst, ir mazāka. Tomēr vienmēr mēģinu raudzīties tā, ka glāze ir puspilna, nevis pustukša. Arī ja situācija nav rožaina, ir jāstrādā un jācinās. Lielākā problēma ir ne tik daudz finanšu jautājums,

mu par nākotni. Jautājums – kur tiks ņemts papildu finansējums, lai nodrošinātu pilnvērtīgu darbības un dzīves apstākļus? Ir bieži dzirdēts, ka kultūrai šobrīd nav naudas, jo ir citas prioritātes. Kā būs šoreiz? Vai Kultūras ministrijai izdosies piesaistīt papildu finansējumu kultūrai, lai nodrošinātu algu pieaugumu un ne tikai valsts institūcijās strādājošajiem? Tie ir aktuāli jautā-

džeta prioritāte arī 2023. gadam būs kultūras nozarē nodarbināto atalgojuma palielināšana, tādējādi kompensējot arī pieaugošās sociālās iemaksas. Minimālās algas pieauguma ietekme uz kultūras nozares NVO ir paredzama minimāla, nemot vērā to, ka saskaņā ar KM pasūtīta 2018. gada pētījuma "Pētījums par kultūras jomas nevalstisko organizāciju sociāli ekonomisko ietek-

nozārē nodarbināto nesāņem atalgojumu par algotu darbu. Līdz ar to šo personu loku izmaiņas minimālās algas apmērā neietekmēs. Var piekrist, ka pašnodarbināto personu ienākumus zināmā mērā ietekmēs ar minimālās algas pieaugumu saistītais minimālo sociālo iemaksu pieaugums. Vienlaikus Kultūras ministrija atgādina, ka šogad tika pieņemti grozījumi Radošo personu statusa un profesionālo radošo organizāciju likumā, ar kuriem noteikts, ka par pašnodarbinātajām personām, kurām ir radošas personas statuss un kuru valsts sociālās apdrošināšanas obligātā iemaksu objekts gada ir mazāks par 12 Ministru kabineta noteiktajām minimālajām mēneša darba algām, neņemams minimālās sociālās iemaksas starpību veic VKKF.

varam replicēt kaut ko, kas ir kaut kur radīts. Igaunijā ir tā devētie vienradži, jaunuzņēmumi, kas piesaistījuši lielu summu ar daudzām nullem, daudz nopelnīti vari, tikai attīstot jaunu ideju. Manuprāt, tas ir tieši saistīts ar autoritāri, ar kultūru – ar spēju generēt jaunas idejas, ko pēc tam var pārlikt arī biznesā. Domāju, ka Kultūras ministrija jau gadiem nav spējusi definēt vajadzību pēc kultūras birokrātiskai masai saprotamā valodā. Mēs varam teikt, ka mums vajag saglabāt tradīcijas, latviskumu – tas viss ir skaisti, bet pēc būtības Kultūras ministrijas uzdevums ir palīdzēt generēt jaunas idejas, kas pēc tam palīdz generēt jaunas idejas arī uzņēmējdarbībā. Tādēļ ministrijas pozīcija attiecībā uz autoru honorāriem, manuprāt, ir ļoti pasīva un pret nozari arī nedejīga.

Guntars Račs: "Ideālais stāvoklis būtu, ka valsts par radošu cilvēku ir tiktāl izdomājusi, ka tev atliek tikai radīt."

PAULA ČURKSTE/LETA FOTO

bet izpratnē – ar to kultūras organizācijām ir daudz jāstrādā, piemēram, ar pašvaldībām. Nākamgad grūbtu mest tiltiņu starp iesaistītajām pusēm, tomēr ir daudz nezināmo.

I. Brūvere: – No vienas puses, minimālā atalgojuma palielinājums ir labs rādītājs. No otras puses, tas rada papildu maksājumus gan radošām personām – nodokļu pieaugums, gan kultūras institūcijām – papildu izdevumi. Protams, ka situācija, kad vispārējā inflācija un energoresursu krīze jau radījis finanšējuma trūkumu, papildu slogs rada uztrauku-

jumi. Šobrīd nav zināms, vai būs VKKF finansējuma pieaugums no akcīzes nodokļiem. Katrā ziņā Kultūras ministrija neplāno VKKF finansējuma pieaugumu.

U. Zariņš: – Kultūras ministrijas vērtējumā minimālās algas un ar to saistītais minimālo sociālo iemaksu pieaugums 2023. gadā kultūras nozārē ietekmēs minimāli, galvenokārt attiecībā uz valsts un pašvaldības sektora kultūras iestāžu budžetiem, kuros palielināsies par nodarbinātajiem veicamo sociālo iemaksu īpatsvars. Vienlaikus jāuzsver, ka Kultūras ministrijas bu-

mi" datiem divās trešdaļās no kopumā identificētajām 3397 kultūras nozarēs NVO nav pieņemts darbā neviens darbinieks, un pārējā trešdaļā NVO nodarbina no viena līdz pieciem darbiniekiem. Jāuzsver, ka kultūras nozarē dominē ienākumu gušana no radošā darba autoratlīdzības vai uzņēmuma līguma veidā, kā arī darbojoties kā pašnodarbinātai personai vai mikrouzņēmuma nodokļa maksātājam, ko apliecina KM izveidotās darba grupas radošo personu atbalsta mehānismu pilnveidē šogad veikta aptauja, kas liecina, ka apmēram 40% kultūras

Reforma veiksmīga par 70%?

– Kā vērtējat līdzšinējo nodokļu režīmu pēc tā reformas kultūras jomā, kad daļa autoratlīdzību saņēmēju tika aicināti reģistrēties kā saimnieciskās darbības veicēji, bet atlikušajai daļai palielināja nodokļu slogu. Cik veiksmīgs nav neveiksmīgs tas bijis, kādi ir trūkumi, kādas – priekšrocības? Vai, reformai izstrādājot negodprātīgos autoratlīdzību nodokļu režīma lietotājus, nav pamatīgi apgrūtināta dzīve tiem, kuri tiešām rada?

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 21-12-2022

ātra risinājuma nav

G. Račs: – Es teiktu, ka reforma ir veiksmīga par 70 procentiem, atlikušajos 30 procentos var un vajag veikt uzlabojumus. Pajautos uz jauno finanšu ministru (A. Ašeradenu), man šķiet, viņš ir kompetents cilvēks, kuram nav sveša radošā joma. Kā izdevējs autoratlīdzību režīmu lietoju plaši, jo mans galvenais darbs ir strādāt ar autoriem, un redzu, ka šobrīd 25 procenti, ko maksāju nodokļos valstij par autoru, satur 80 procentus sociālo garantiju. Tas ir ļoti labi, lai arī varbūt ne visi autori to spēj novērtēt. Man tikko bija saruna ar ļoti pazīstamu autoru un izpildītāju, kurš bija šausms par tikko apņēnkāto pensiju – cik maza tā ir. Taču tas ir skaidrs – ja daudzu gadu garumā esi saņēmis tikai autoratlīdzību, tad pensijas iznākums būs dramatisks. Cilvēks lāmā valstī, taču mēs katrs esam mazliet līdzatbildīgi, nedomājot par to laikus. Kā iemacīt cilvēkiem par to domāt – tāpēc šādas reformas ir, cits jautājums, veiksmīgākas vai mazāk veiksmīgas. Der atcerēties, ka Latvija pēc konkurētspējas kopejo nodokļu ziņā ir otrajā vietā Eiropā – varbūt darbaspeka nodokļi nav veiksmīgākie, bet kopejais radītājs ir labs.

K. Gulbis: – Esmu kļuvis par saimnieciskās darbības veicēju, jo autoratlīdzības režīmā nodokļi ir pārāk lieli, lai varētu turpināt radošā strādāt. Jaunais saimnieciskās darbības ieņēmumu konts ir tiem radošajiem, kas nemāk reķināt, jo tad tas varbūt liekas izdevīgs darījums, kaut ir skaidrs, ka nodokļu ziņā tur nekas nemainās (25% IIN no visiem ieņēmumiem), turklāt pārsniedzot 25 000 eiro ieņēmumu gadā, nodoklis ir milzīgs – 40% no ieņēmumiem.

M. Pavlova: – Šobrīd ir tāds "status quo" – pēc būtības nekas nav mainījies. Varbūt saimnieciskās darbības konts ir brīnumlīdzeklis, bet pagaidām nekas par to nelielina – to varēsīm pateikt aptuveni pēc pusgada. Ja (autoratlīdzību nodokļu) reformu ievieša tāpēc, lai vērstos pret tiem, kas nelietīgi izmanto autoratlīdzību režīmu, tad galu galā tomēr notika vērtības pret visu sektoru, uz kuru tas patiesībā attiecas. Kopumā var teikt, ka reforma strādā attiecībā uz tā dēvētajiem "frilanceriem" (brīvmaksimāliem), kuri strādā regulāri. Piemēram, tie aktieri, ar kuriem strādājam, lielākā daļa ir kļuvuši par saimnieciskās darbības veicējiem. Šobrīd gan sarunās dzirdo, kā viņiem par šo viss arvien nav īsti skaidrs. Kad koleģiāli pajautāju, kā tad

tu isti maksā nodokļus, režīms skaidras atbildes nav. Tas nozīmē, ka pašiem ir mazliet vairāk jāiedziļinās. Jautājums ir par cilvēkiem, kuri radošu darbu veic neregulāri.

I. Brūvere: – 2021. gada nodokļu reformas pasludinātais mērķis bija mazināt radošo personu sociālo neaizsargātību kultūras nozarē, kas, protams, ir labi. Cits jautājums, kas tiek darīts, lai veicinātu finansējuma pieaugumu kultūras nozarē, tajā skaitā atalgojuma pieaugumu kultūras nozarē strādājošajiem. Ir svarīgi, ka atalgojuma pieaugums kultūras nozarē tiek nodrošināts visa nozarē, nevis tikai nozarēs daļai – valsts institūcijās strādājošajiem. Diemžēl joprojām netiek izprasts un novērtēts NVO sektora pienums kultūras telpas attīstībā. Nodokļu reformas, inflācija, krīze attiecas uz visiem vienādi. Arī atalgojumu pieaugums jānodrošina kultū-

diģi, autori arvien maksā tikai 25 procentus no ieņēmumiem, bet, ja strādā slimnīcā, tu maksā nodokļos vairāk. Cilvēki to dzird un nospriež, ja, nūdien, tas nav godīgi – vienam gandrīz 40 procentu, bet autoriem – tikai 25 procenti. Bet atceramies – ārsts slimnīcā nemaksā par elektrību savā kabinetā, neperk savu kreslu un zāles vai skalpeļus. Autors maksā par darbnīcas apkuri, par krāsām vai materiāliem.

Vai situāciju risina saimnieciskās darbības konts

– Gada nogalē "Industra Bank" ieviests saimnieciskās darbības ieņēmumu konts (SDI), ko mikrouzņēmuma nodokļu režīmā var izmantot arī autoratlīdzību saņēmēji. Vai tas ir vērtīgs pakalpojums kultūras laudim, vai tomēr nevisi izdevīgi piedāvājums radošiem cilvēkiem/kultūras organi-

Kristaps Gulbis: "Ja mēs kā valsts atpaukam no Lietuvas un Igaunijas, tad viens no bremsējošiem faktoriem ir tas, ka zaudējam radošumā."

PAULA ČURKSTE/LETA FOTO

ras telpa vienlīdzīgi. Dažās nozarēs, kur pamatā radošās personas un NVO sektors nodrošina jaunrades procesu, finansējuma trūkums apdraud nozares pastāvēšanu un attīstību. Diskusiju raisa arī reformu realizācijas izvēlētais laiks – piemēram, vai Covid-19 nodokļu sloga paaugstināšanai bija piemērots brīdis?

K. Gulbis: – Ja darbiniekam izmaksā minimālo algu un tad maksā autora honorāru par to, ka viņš it kā ir noformējis skatlogu veikala, lai samazinātu nodokļus, vai sportistiem maksā autoratlīdzību, tā, protams, ir sistēmas kroplošana. Diferencēt šo ierosinājumu pirms trim gadiem. Diemžēl pret to cīņoties, izkaroja laukā arī pašus autorus. Saruna pirms trim gadiem pie ministra (Jāņa) Reira bija tāda – jūs maksāsit vairāk, bet varēsiet pieteikties pabalstiem. Tā ir absurda situācija – nevis atļaut pelnīt, bet mēģina padarīt visus par nabagiem, lai pēc tam izdalītu pabalstus. Tādā veidā radošie cilvēki tieši ar padarīti atkarīgi no naudas devējiem. Kultūras runāja – jā, bus tādi, kas cietīs no autoratlīdzību nodokļu palielināšanas, bet viņu nebūs daudz... Kāds deputāts nesen teica – nav go-

zācijām, jo, piemēram, autoritātes atbildību izmaksas tajā ieskaitīt nevar, jo tie nav saimnieciskās darbības ieņēmumi?

M. Pavlova: – Mūsu ieskatā SDI konts nekādā veidā neatrisina problēmu cilvēkiem, kuri atbildības saņem neregulāri un papildus neregulāri – viņiem arī nevar dzērt – nodarboties ar grāmatvedību. Reģistrējoties šim kontam kā saimnieciskās darbības veicējam, šādiem cilvēkiem nekas neuzlabojas. Acīmredzot ir iemels, kā pēc tikai viena banka piekrišanas šo kontu veidot.

I. Brūvere: – Saimnieciskās darbības noreķinu kontā ieviešana tika pamatota ar nodokļu nomaksu atvieglojumu. Kā viens no režīmiem tāds var būt. Bet jāņem vērā, ka ir nozares, kur radošie veic ikdienas izdevumus radošā darba nodrošināšanai, kuri būtu jāatskaita pirms nodokļu nomaksas. Šādas nozares saimnieciskās darbības konts nav īsti piemērots, jo 25% nodoklis ir jānomaksā no visas summas, tajā skaitā arī no izdevumiem, kas tika veikti mākslas darba realizācijas procesā. Tas ir gan darbinīcu ikmēneša nomaksa, gan materiālu izdevumi. Piemēram, tēlniekiem, kas veic lielus pasūtīju-

stāstītu. Šāds konts ir reāla alternatīva, kā darīt radošu darbu, nealgotot grāmatvedi un saglabājot attiecības ar valsti. Protams, ka autoriem, kuri veic darbus dažās reizes gadā, vajadzētu atrast kaut ko pavisam vienkāršu nekā šis konts. Tad gan vajadzētu būt "vienas pieturas" aģentūrai.

Uldis Zariņš: "Kultūras ministrijas budžeta prioritāte arī 2023. gadam būs kultūras nozarē nodarbināto atalgojuma palielināšana."

ZANE BITERE/LETA FOTO

Autoratlīdzību režīmu atceļt vai tomēr paturēt?

– Ko un kuru kultūras jomu visvairāk skars nodokļu izmaiņas nākamgad?

I. Brūvere: – Minimālās algas palielināšana un līdz ar to minimālo sociālo iemaksu pieaugums skars visus. Ja valsts institūcijām Kultūra ministrijā plāno algas pieaugumu no valsts budžeta, tad NVO sektoram būs jādomā, kā izdzīvot, jo VKKF finan-

šējuma pieaugumu Kultūras ministrija neplāno.

– Vai peķēnas izmaiņas nodokļu režīmos nozīmē neplānotu izmaksu pieaugumu nevalstiskajām kultūras organizācijām? Kādi varētu būt kompensējoši mehānismi?

– Ja, protams. Es domāju, ka nākamais gads NVO sektoram būs ļoti grūts. Inflācija, energoresursu krīze un izmaiņas nodokļu režīmos radīs ievērojamu kultūras produktu izmaksu pieaugumu, kas prasīs papildu finansējumu. Pamatfinansējumu kultūras NVO sektora darbībai nodrošina VKKF. Līdz ar to būtu tomēr jādomā par fonda finansējuma pieaugumu 2023. gadā, jo šobrīd ir krīzes situācija. Arī pašvaldībām ir jānovērtē NVO sektora pienums pilsetvides kultūras telpas veidošanā un attīstībā. Kā viens no atbalsta mehānismiem radošajiem krīzes periodā ir Radošo personu atbalsta programma, kuru īsteno Latvijas Radošo savienību padome sadarbībā ar Kultūras ministriju un VKKF. Programmas finansējums – 500 000 eiro – nav palielināts kopš programmas dibināšanas 2018. gadā. Latvijas Radošo savienību padome ir runājusi ar Kultūras ministriju par finansējuma pieaugumu 2023. gadā, jo minimālās algas celšana tieši ietekmē šīs programmas izmaksas un var radīt situāciju, kad līdz gadu beigām finansējums atbilstam nepietiek.

M. Pavlova: – Turpmāko četru gadu plāns būtu papildu palielināt finansējumu VKKF, taču ātra risinājuma šai situācijai nav.

– Autoratlīdzību nodokļu režīms pagarinājums pagarināts vēl gadu, tāpat autoratlīdzību saņēmēji vēl gadu nebūs spiesti, kā bija lemts garāk, kļūst saimnieciskās darbības veicējiem. Vai varam cerēt uz autoratlīdzību nodokļu režīma pārskā-

VIDEOKLIS

JANIS DIEDIŠKIS, "Industra Bank" valdes loceklis par saimnieciskās darbības ieņēmuma kontu: "Šobrīd esam atvērsi vairākus desmitus SDI kontu, klientu vidū ir arī vairāki kādreizējie autoratlīdzību saņēmēji – mūziki, satūra veidotāji. Nemot vērā, ka risinājuma izstrādē ieguldīti ievērojami līdzekļi un laiks, mēs, protams, ceram, ka interese pieaugs – gada laikā ceram piesaistīt ap tūkstoti SDI konta klientu. Šobrīd likums nosaka, ka SDI kontu var lietot mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji. Šis nodokļu režīms ir piemērots tiem mazajiem uzņēmumiem, kuru saimnieciskajā darbībā ir relatīvi nelieli izdevumi – dažādu pakalpojumu vai konsultāciju sniedzējiem un radošu darbu veicējiem. Šobrīd nav bijušas indikācijas no Finanšu ministrijas, ka šo ietvaru būtu plānots mainīt."

režīmu var izmantot radošās personas, kas, piemēram, strādā valsts vai pašvaldības institūcijā un nodarbojas ar radošu darbu. Ir arī radošie, kam nav regulāri ieņēmumi no radošā darba – varbūt dažī nelieli ligumi gadā. Šajā situācijā saimnieciskā darbība ir papildu administratīvais slogs. Juridiskām personām kultūras nozarē nav iespēju piespiest visus sadarbības partnerus reģistrēties kā pašnodarbinātiem un saimnieciskās darbības veicējiem. Savukārt, ja persona nav pašnodarbināta, tad vienīgā alternatīva ir slēgt Uzņēmuma līgumu, un tas ir nodokļu palielinājums, kas kultūras NVO sektoram ir papildu izdevumi. Turklāt līdz ar Uzņēmuma līguma slēgšanu juridiskā persona uzņemas VSAOI atbildību un nodokļu parādu risku par šo fizisko personu. Neskaidra situācija ir arī ar ārvalstu pārstāv-

ZANE BITERE/LETA FOTO

jiem, jo ne visi ir reģistrējušies savās valstīs. Šāda situācija slēdz autoratlīdzības līgumu. Fiskāli šobrīd autoratlīdzības režīms neatšķiras no mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja un saimnieciskās darbības kontā – abos režīmos tiek ieturēti 25% nodokļi un fiziskā persona ir vienlīdz sociāli apdrošināta. Taču ir virkne šo uzskaitīto problēmu, kas rodas, spējot pāriet visus no autoratli-

Turpinājums 6. lpp.

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 21-12-2022

Nodokļu izaicinājumi kultūrai: ātra risinājuma nav

dzībām uz saimniecisko darbību.

G. Račs: – Visai Industriālaj kopumā jāvienojas par to, kurš nepārprotami ir autors, kuram šis režīms pienāktos, un kurš ir vienkārši darba veicējs un uz to nepretendē. Nav viegls uzdevums, bet nav neizpildāms. Drastiski rīkoties un nosakot šīs robežas, kritērijus, kuri neietver pilnīgi visus, tomēr ietvertu lielo daļu – piemēram, rakstniekus ar izdotām grāmatām vai dziesminiekus, kuriem ir publicētas dziesmas un kuri turpina radošu darbu, ir reģistrēti LaIPA (Latvijas Izpildītāju un producentu apvienība – A. K.) vai AKKA/LAA (Autoritēsiņu un komunicēšanas konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība – A. K.). Būtu skaidri, ja vismaz tie, kuriem nav jāpierāda, ka viņi ir autori, šim kvalificētos uzreiz, bet VID varbūt domā citās kategorijās, viņi rēķina ar kalkulatoru. Ideālais stāvoklis būtu, ka valsts par radošu cilvēku ir tiktāl izdomājusi, ka tev atliek tikai radīt. Nezinu gan, vai mēs jebkad pie tā nokāsim.

M. Pavlova: – Aktīvi strādājam, lai paturētu režīmu, kas ļauj izmaksāt atbildības cilvēkiem, neregistrētajiem kā saimnieciskās darbības veicējiem. Pretējā gadījumā arī tad, ja saņem atbildības neregulāri, būtu jāreģistrē SDI konts, uz ko attiecas MUN (mikrouzņēmuma nodokļa) režīms, kas paredz, ka cilvēkam nepienākas nedz neapliekamais minimums, nedz atvieglojumi par apgādājamiem. Saistībā ar šo ir vēl daudz neatrisinātu jautājumu. Šobrīd vajadzētu nogaidīt secinājumus par SDI kontu un tad turpināt sarunas ar Finanšu ministriju. Kritērijs varētu būt kāda "x" summa gadā, kas nepārsniedz zināmus "griestus". Jāpadomā par nelielo atbildību saņēmējiem, lai to administrācija un apkalpošana nekļūst lielāka un dārgāka par to, ko viņi faktiski saņem.

K. Gulbis: – Ipašs nodokļu režīms radošām personām ir vajadzīgs. Tomēr to izveidos tikai tad, kad būs īpašs spiediens no Eiropas Savienības. Eiropas Komisija izskata šo radošās personas statusu, un Latvijas nodokļu sistēmai būs pie tā jāatgriežas.

– Vai šobrīd Finanšu un Kultūras ministrijai ir priekšlikumi, kādas transformācijas varētu notikt autoratbildību nodokļu režīmā 2023. gadā, un varbūt šo režīmu varētu saglabāt, izveidojot to kā īpašu radošo personu nodokļu režīmu, ņemot vērā viņu neaplieka-

mos izdevumus un reizē izslēdzot iespēju, ka šo režīmu izmanto personas, kas nav autori?

A. Jarockis: – Ņemot vērā, ka SDI kontu iespējams izmantot tikai, sākot ar 2022. gada ceturto ceturksni, iespējams, daudzi nodokļu maksātāji vēl nav iepazinušies ar šo kredītiespēdes piedāvāto pakalpojumu un tā nosacījumiem. Nodokļu maksātāji 2023. gada laikā varēs iepazīties ar SDI kontu un pieņemt lēmumu par tā izmantošanu. Savukārt FM 2023. gada laikā jau varēs izdarīt pirmos secinājumus attiecībā uz SDI kontu darbību un tā izmantošanas aktivitāti no nodokļu maksātāju puses. FM ieskatā, nodokļu regulējumā noteiktos gadījumos var ņemt vērā īpatnības, kas ir raksturīgas vienam vai otram ienākuma veidam, tomēr nav pamata arī piemērot atšķirīgu attieksmi pret viena ienākuma veida guvējiem, ja tie atrodas salīdzināmā situācijā. FM vienmēr ir atvērta diskusijām gan ar citām institūcijām, gan nevalstiskajiem partneriem, lai rastu nodokļu maksātājiem piemērotākos un administratīvi vienkāršākos risinājumus, vienlaikus ievērojot vienādas attieksmes principu pret nodokļu maksātājiem, kas atrodas salīdzināmā situācijā.

U. Zariņš: – Atbilstoši jaunās valdības deklarācijai to veidojošās politiskās partijas ir vienojušās par to, ka nodokļu režīms tiks pārskatīts tikai vienu reizi tas pilnvaru laikā, pagaidām gan nav zināms plānotais nodokļu režīma pārskatīšanas laika grafiks. Kultūras ministrija ir gandarīta par to, ka uz 2023. gadu ir pagarināta iespēja radošajām personām saņemt ienākumus autoratbildības veidā. Vienlaikus Kultūras ministrijai ieskatā 2023. gadā prioritāri jāizvērtē šogad ieviestā saimnieciskās darbības konta ieviešana, kā arī jāvērtē iespējas labot jau identificētās nodokļu likumdošanas nepilnības, arī nosakot, ka mikrouzņēmuma nodokļa maksātāji, kuri vienlaikus ir arī darba ņēmēji, ir tiesīgi saņemt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus par apgādājamiem personām. Kultūras ministrs Nauris Puntulis ir publiski paudis, ka viena no viņa darbības prioritātēm nākamajos gados būs radošās personas statusa pilnveide un atbalsta pasākumu pilnveide radošajām personām, tostarp pārskatot radošajam darbam piemērojamo nodokļu režīmu. **KZ**

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 21-12-2022

Kultūras mantojums un kopiena digitālajā laikmetā

Zinaida Logina

Aizvadīts Latvijas Nacionālais kultūras centra un Latvijas Kultūras akadēmijas informatīvais seminārs "Valstiskā un nevalstiskā, individuālā un kolektīvā atbildība un iespējas kultūras mantojuma saglabāšanā", kas noritēja sadarbībā ar Balvu novada pašvaldību un Balvu Centrālo bibliotēku.

Latvijas Nacionālā kultūras centra direktore Signe Pujate, atklājot semināru, uzsvēra, ka savas laimes kalēji esam mēs paši, bet darbs labāk izdodas, darot kopā. "Balvu novads ir daudzkrāsains elements Latgales un Latvijas kultūrā. Novados vajag darīt visu iespējamo, lai kultūras mantojumu nodotu nākamajam paaudzēm," uzsvēra S.Pujate. Latvijas Nacionālā kultūras centra Nemateriālā kultūras mantojuma eksperte Gita Lancere bija gatavojusi tēmu "Nemateriālā kultūras mantojumu un Eiropas ilgtspējības attīstības mērķi", bet "Par kopieniem lomu Latviešu vēsturisko zemju likumā" pastāstīja Latvijas Nacionālā kultūras centra Nemateriālā kultūras mantojuma eksperte Agnese Karlsonē.

"Kur glabāt piemiņu? Kā izkopt atmiņu?"

Socioloģijas doktore, profesore, Latvijas Kultūras akadēmijas prorektore zinātniskajā darbā ANDA LAĶĒ sniedza informāciju par tēmu "Kultūras mantojums un kopiena digitālajā laikmetā". "Nav mantojuma bez cilvēkiem. Novada institūciju, bibliotēku un muzeju mērķēta darbība uz savā teritorijā esošo vērtību saglabāšanu nav nekas jauns. Piemēram, interneta vietnē www.periodika.lv varam uzzināt, kā jau agrākos laikos, piemēram, bibliotekāri ir domājuši par problēmām, uzdevumiem, kā šo mantojumu labāk saglabāt," uzsvēra Anda Laķe. Viņa rādīja piemēru, kā savulaik Antons Slišāns laikrakstā "Vaduguns" 1987.gadā rakstīja "Kur glabāt piemiņu? Kā izkopt atmiņu?" Lūk, ko viņš toreiz raksta: "Mūsdienu pārkaršanas laikmets dzīvē ir ienesis daudz izmaiņu. Mūsu laiks neļauj pa vecam ne tikai dzīvot un strādāt, bet arī domāt... šogad gan presē, gan oficiālās sanāksmju reizēs tiek runāts par to, lai neatliekami tiktu risināti jautājumi par Balvu rajona novadpētniecības muzeja veidošanu. Ir nepieciešams centrs mūsu piemiņas, mūsu atmiņas veidošanas darbam. Muzejs būtu jāveido senākā celtņē, kura pati par sevi paustu vēsturi." Tas liecina, ka novadpētniecības darbs, mantojuma saglabāšana bijusi svarīga cilvēkiem visos laikos. Šodienas pārmaiņu laiks tikai prasa cita veida prasmes, lai organizētu materiālu digitalizāciju.

Kas ir kopiena?

Viņa jau savas uzstāšanās sākumā uzdeva jautājumu, kas tad ir kopiena, skaidrojot, ka tā ir cilvēku grupa, kam ir kopīga izziņa vai intereses. Kopienas cilvēkus var vienot ģeogrāfiska piederība kādai teritorijai, tā var būt arī kāda grupa ar kopīgam interesēm vai kopīgam demogrāfiskām pazīmēm. Kopienas jēdziens uzsvēr pašiniciatīvas un līdzdalības spēku, jo mantojuma saglabāšanā svarīgi kopīgi mērķi, savstarpēja mācīšanās. Kopienas vārdu daudz lieto arī starptautiskā vidē, lai norādītu uz dažādām cilvēku praksēm, arī tām, kuras kopj un glabā nemateriālo mantojumu. Jau 20.gadsimta nogalē mantojuma pētniecībā cilvēki un viņu vērtības bija centrā.

Vai digitalizēts nozīmē pārmentots?

"Arī digitālā mantojuma jēdziens ir plašs un rada daudz jautājumu. Vai tas, ka mēs visas vērtības – dokumentus, fotogrāfijas, dziesmas, gleznas un citas – digitalizēsim, tās tiks saglabātas? Vai digitalizēts nozīmē pārmentots? Tāpēc jāsaprot, ka mantojuma glabāšana virtuālajā vidē nav mērķis, bet tikai instruments mūsu rokās, ar kuras palīdzību varam garantēt kaut kādu drošību mūsu atmiņai," skaidroja profesore. Viņa klātesošos mudināja aizdomāties, kas tad ir tie mantojuma glabātāji. Kas ir tie eksperti, kuri var pateikt, vai kāda konkrēta lieta, notikums ir vai nav mantojums, ko jāpārmenta? Ko noņemt atļau, ko mēs saglabājam un digitalizējam? UNESCO akceptē domu, ka to var noteikt paši cilvēki, kuriem ir saikne ar mantojumu un kuri tam piešķir vērtību. "Mūsdienu sabiedrībā notiek sadursmes, runājot par to, kas

Ar informāciju dalās profesore Anda Laķe. Viņa uzsvēra, ka gan muzeji, gan bibliotēkas ir domājušas un strādājušas pie kultūras mantojuma saglabāšanas. "Jo tikai tas, ko saglabāsim, dzīvos nākotnē," uzsvēra A.Laķe.

Profesore Rūta Muktupāvela. Viņa pastāstīja, ko varam izlasīt monogrāfijā "Kultūras mantojuma kopienas: prakse, attīstība un izaicinājumi". "Zinātniekiem nav lielāka prieka, kā redzēt, ka viņu pētījumi nepaliek atvilktnēs vai digitālajās platformās, bet cilvēki tos lasa un atzīst par labiem. Kultūra ir tas, ko mēs mantojam no pagātnes, strādājot tagadnē un domājot par nākotni," uzsvēra lektore. Viņa piebilda, ka kultūras mantojums veido tiltu starp laiktelpām un cilvēkiem, tas dzīvo, jo cilvēki to lieto, tāpēc to var dēvēt arī par dzīvo mantojumu.

Ir vai nav vērtības. Nereti vāra izšķir to, ko saglabāt vai nē. Diskusijas vajag rosināt arī jūsu vidē – sabiedrībā, skolās, jo tieši jūs esat tie, kuri kāda mantojuma vērtību var noteikt un stiprināt. Piemēram, Upītes kultūrtelpas mantojums dzīvos tikai tad, ja jūs to redzēsiet un akceptēsiet kā mantojumu, ja to cildināsiet. Interneta vidē un digitālo tehnoloģiju radītās multimedialās komunikācijas iespējas veido arī jauna tipa kopienas, kuras savu kultūras praksi attīsta un pieredzi uzkrāj digitālajā vidē," skaidroja lektore. Viņa lika aizdomāties, kas mums bija svarīgs pirms desmit gadiem un vai tas ir tikpat svarīgs arī šodien. Mainoties cilvēku vērtībām, mainās arī mūsu priekšstati par pārņemtajām lietām, jo viss ir kustībā. Lektore mudināja aizdomāties, ka nav ārejas mērauklas, kas nosaka mantojuma vērtību. Lūk, nojauktais uzvaras piemineklis Rīgā, – kā un kāpēc mainījās šī tēlniecības objekta vērtība, mainoties vērtību sistēmām?

Vai digitalizācija ir jauna iespēja?

Ja, piemēram, muzeji veido ekspozīcijas no fiziskām lietām, var parādīt krutiņi mazāk, nekā ņemot talkā digitālās tehnoloģijas. Augstskolās digitālā veidā pieejami zinātniskie raksti, un tas palielina materiālu pieejamību. Protams, ne jau visiem digitālajiem materiāliem būs paliekoša vērtība. Kultūras darbiniekiem Latvijas kultūras kartē jāveidava plānotie pasākumi un svētki, un šī informācija ļauj orientēties un uzzināt plašāku informāciju. Kultūras kartē ir digitāls resurs, kurš parāda, kas notiek kultūras nozarē. Līdz ar digitalizāciju kultūras mantojuma saglabātāji kļūst vairāk. Digitālā vidē dod iespēju informāciju apkopot, bet tas prasa jaunas zināšanas darboties tajā un veidot jaunu priekšstatu telpu. Lektore piebilda, ka digitālās vides datus var izmantot arī negatīvi, tāpēc jādomā, kā mēs šajā vidē atstājam nospiedumus. "Kā mēs, kultūras veidotāji, runājam par sevi un kultūras mantojumu, kā pozicionējam savas vērtības digitālajā vidē, tā sabiedrība, arī politikas veidotāji mūs uztver. Kad politiķi runā no augstām tribīnēm, tad daudzi saka, ka valsts ir balstīta nacionālajā kultūrā, bet tad, kad jānosaka budžeta prioritātes, finansējums kultūrai ir pēdējā vietā. Ja Latvijas iedzīvotājiem jautā, kādas sabiedrības problēmas jārisina vispirms, tad kultūras jautājumi ir vieni no pēdējiem. Tajā pašā laikā mēs sakām, ka kultūra ir visa pamats – nebūs kultūras, nebūs Latvijas valsts. Tas liecina, ka nav digitālās plaisas, bet ir kultūras vērtību plaisa," secināja Anda Laķe, vēlreiz atgādinot, ka digitālā vidē, kas pieejama ļoti daudziem cilvēkiem, ir tikai resurs, kuņ mēs pārādām savas vērtības.

Iznākusi monogrāfija "Kultūras mantojuma kopienas: prakse, attīstība un izaicinājumi". Monogrāfija turpina Latvijas kultūras akadēmijas pētnieku iesāktos pētījumus kultūras mantojuma jomā, pievērsoties mantojuma kopienām. Viņi analizē, kā sabiedrības grupas piedalās mantojuma saglabāšanā nākamajam paaudzēm. Monogrāfijas autori pievērsušies ne tikai aptverošai dažādo kopienas jēdziena definīciju analīzei, sniedzot precīzu un zinātniski pamatotu mantojuma kopienas jēdziena izpratni, bet arī analizējuši Latvijas iedzīvotāju viedokli, zināšanas un attieksmi pret kultūras mantojumu, balstoties pētījuma ietvaros veiktās Latvijas iedzīvotāju aptaujas reprezentatīvajos datos. Monogrāfijā analizē 12 elementus, kas tika pieteikti Latvijas Nacionālajam nemateriālā kultūras mantojuma sarakstam laika posmā no 2016. līdz 2018.gadam.

Avots: Vaduguns

Datums: 20-12-2022

KRĀSLAVAS NOVADA CENTRĀLAJAI BIBLIOTĒKAI 75 GADI!

Mūsdienu bibliotēka ir dinamiska, daudzfunkcionāla informācijas, kultūras un mācību telpa, kas lietotājam piedāvā plašu pakalpojumu spektru. Nupat ir aizvadīts kārtējais darba cēliens – 5 gadi kopš iepriekšējās jubilejas. Tas kopā Krāslavas novada centrālajai bibliotēkai veido skaitli 75.

Darbīguma, dzīvesprieka un sasniegumu piepildīti gadi – šajā piecgadē mums ir izdevies īstenot ievērojamus projektus, piedzīvot jaunatklājēju priekus un izaicinājumus un vienlaikus saglabāt un kopēt tradīcijas.

Atskatoties uz šo laika posmu, katrs bibliotēkas darbinieks tos raksturotu ar vārdiem – komanda, sadarbība, izaicinājums, izaugsme, radošums, prieks.

Mūsu klienti ir dažādu paaudžu cilvēki, kas tiekas ar zināšanām, apgūst prasmes, individuāli vai kopā ar citiem meklē atbildes uz savai dzīvei un sabiedrībai nozīmīgiem jautājumiem, pēdējos gados arī aktīvi līdzdarbojas pakalpojumu veidošanā. Darbinieki rūpējas par aktuālu krājumu, pakalpojumiem, vidi un to, lai vietējai kopienai piedāvātu labāko pieredzi. Kopā mēs veidojam dinamisku bibliotēku, kuras ideju un darba vadmotīvs ir Krāslavas novada Centrālā bibliotēka - spilgts Gaismas punkts Latvijas bibliotēku sistēmā.

Piecos gados realizēti nozīmīgi projekti: Latvijas Bibliotēku biedrības Latgales nodaļas konference Krāslavā „Nemateriālā mantojuma popularizēšana Latgales bibliotēkās”, uzvara Pašvaldību Savienības projektu konkursā „Sabiedrība ar

dvēseli. Iedzīvotāji veido savu vidi” par projektu „Jauniešu istabas iekārtošana Krāslavas novada Centrālajā bibliotēkā”.

Sadarbībā ar biedrību „Latgales kulinārā mantojuma centrs” un Latvijas Bibliotekāru biedrību ir izveidots un realizēts projekts „Kulinārais mantojums un tradīcijas. Latgales kulinārā mantojuma receptes”, kuras rezultātā izdota grāmata ar 125 Latgales ēdienu receptēm un 70 Krāslavas novada 5 tautību receptēm un fotomateriālu.

Izstrādāta un tiek realizēta programma „Medijpratības pamati pirmsskolniekiem”, lai sniegtu priekšstatu medijpratībā 5-6-gadīgajiem bērniem, izmantojot grāmatas, spēles, radošas aktivitātes, praktiski izmantojot internetu.

Visas 24 novada bibliotēkas ir pieslēgušās bibliotēku informācijas sistēmai ALISE, ir vienotais elektroniskais kopkatalogs, un lietotāju apkalpošana notiek šajā integrētajā informācijas sistēmā.

Bibliotēka sadarbībā ar Rēzeknes novada pašvaldību, Preiļu un Rēzeknes galvenajām bibliotēkām, iesaistījusies projekta „Europe Direct informācijas centrs Austrumlatgalē”

realizācijā, iegūstot Eiropas Kopienas finansējumu. Projekta mērķis ir sniegt zināšanas visiem sabiedrības locekļiem par ES darbības jomām, medijpratību, Eiropas Zaļo kursu.

Sadarbība ar Krāslavas Vēstures un mākslas muzeju organizēta vairāku grāmatu prezentācijas - „Dienvidlatgalē austās segas”, „Poļu Inflantija” u.c.

Ir uzsākts izstāžu pasākumu cikls „Iepazīstinām ar novada pagastiem”, kura mērķis ir parādīt – cik daudz radošu cilvēku dzīvo mūsu novada pagastos, prezentējot savu iedzīvotāju veikumu, dažādas prasmes, aizraušanos.

Netiek aizmirsti bibliotēkas atbalstītāji, grāmatu dāvinātāji, izstāžu dalībnieki, kuriem atraktīvos pasākumos tiek izteikta pateicība par atsaucību un pretimnākšanu.

Saviem apmeklētājiem piedāvājam tikšanās ar literārajiem darbiniekiem, kā Nora Ikstena, Dzintars Tilaks, Inga Pizāne, Māra Jakubovska, Inese Paklone un citiem rakstniekiem. Par saviem ceļojumiem ir stāstījuši Ainārs Kadišs, Sergejs Šulga, Evita Buturoviča, Viesu vidū ir bijuši Hosams Abu Meri, bijusī Izraēlas vēstniece Lironi Bar-Sadē,

žurnālists Ansis Bogustovs, Eiropas Parlamenta deputāts Ivars Ījabs, lāču mamma Velga Vītola un citi. Radošiem novada cilvēkiem piedāvājam savu veikumu prezentēt izstādes, pasākumos, darbnīcās.

Darbā ar bērniem un jauniešiem galvenā misija ir bijusi popularizēt lasīšanu bērnu un jauniešu vidū, piedaloties mērķprogrammā „Lasīšanas veicināšana un bibliotēkas pakalpojumu attīstīšana. Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrija”, iesaistot skolēnus Nacionālajā Skajās lasīšanas sacensībā, veidojot literārās stundas par rakstniekiem, kā O.Vācietis, Rainis, Aspazija, erudīcijas un izziņas konkursus un spēles. Vasaras mēnešos tiek izsludināti „Lasīšanas maratoni”, kuros aktīvākie dalībnieki saņem balvas.

Bibliotēkas darbinieki uzsākuši novadpētniecības materiālu digitalizāciju, nodrošinot kultūrvēsturei nozīmīgu materiālu pieejamību un saglabāšanu, drošību un kvalitāti. Ir izstrādātas unikālas digitālās kolekcijas, virtuālās izstādes un spēles par tēlnieku Naumu Āronsonu, „Kā tapa pilsēta Daugavas krastos”, „Pirkums pirms 290 gadiem” „Plāteru dzimta”, „Mūsu novadnie-

ku devums latgāliešu literatūrā, 18.-20.gs.sākums”, „Krāslavas ielai pa pēdām”.

Šajos gados bibliotēkas speciālisti paaugstināja savas kompetences profesionālās pilnveides apmācības, semināros, izmantojot tiešsaistes pasākumus, vebinārus, dažādu platformu piedāvājumus. Novada bibliotēku darbiniekiem ir sniegta metodiskā palīdzība darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildē, kompetences pilnveidē darbā ar BIS Alise – bibliotēkas darba pārvaldībā, cirkulācijas moduli.

Centrālā bibliotēka uzsākusi sadarbību labas prakses pārņemšanai – seminārā „Latgāliešu valodas zinātnieki. Sabiedrības izgītošana un korekta politikas veidošana latgāliešiem”.

Arī pašu jubilejas datumu bibliotekāri atzīmēja darba atmosfērā – seminārā „Latgāliešu valodas zinātnieki. Sabiedrības izgītošana un korekta politikas veidošana latgāliešiem”.

Bibliotēka mainās līdz laikam, veicinot garīgi bagātu un veiksmīgu vietējās kopienas dzīvi, tajā pašā laikā pieturoties pamatvērtībām, lai lietotājiem būtu komfortabla vide atpūtai, komunikācijai un pašizpaušmei, lai apmierinātu viņu zinātkāri, atbalstītu mūžizglītības iespējas un sekmētu informācijas pieejamību pēc iespējas plašākam sabiedrības lokam. Cerēsim un arī turpmāk darīsim visu, lai bibliotēka būtu piepildīta ar zinātniekiem apmeklētājiem, interesantiem notikumiem un pasākumiem!

Valentīna Magīdas,
novada bibliotēkas direktore

Avots: Krāslavas Vēstis

Datums: 16-12-2022

PABEIGTA NAUJENES TAUTAS BIBLIOTĒKAS JAUNĀS ĒKAS REKONSTRUKCIJA

Novembra izskaņā Kraujā tika pabeigta bijušā bērnu un jauniešu centra ēkas pārbūve par bibliotēku. Uz ēku, kas atrodas Daugavas ielā 34, pārcelsies Naujenes tautas bibliotēka, kas jau ilgu laiku atrodas novecojušās un laikmetam neatbilstošās telpās ēkā pāri ielai. Jaunā un izremontētā "gaismas pils" kalpos par Naujenes pagasta vietzīmi, kultūras, izglītības, informācijas un sabiedriskās saskarsmes centru.

"Projekts ir nozīmīgs mūsu pagasta iedzīvotājiem, bibliotēkas lasītājiem. Šīs būs tā vieta, kur varēs apmeklēt visu vecumu iedzīvotājus. Būs iespējas gan izglīties, gan lasīt, gan radoši izaugt. Plānojam dažādas mākslas izstādes, seminārus, lekcijas, koncertus," teic Naujenes tautas bibliotēkas vadītāja Diāna Čiževska.

Remontdarbu ietvaros iekšējās telpās tika uzbūvēts balkons, nomainīti logi, durvis, iekārtotas visas nepieciešamās komunikācijas, ierīkota videonovērošana, signalizācija un iegādātas jaunas mēbeles.

Naujenes tautas bibliotēkas jaunās telpas ir tehniski un funkcionāli iekārtotas, veidojot "parka bibliotēkas" tipa bibliotēku ar vairākām interešu zonām – abonementa zona, lasītavas zona un bērnu zona. Turpina bibliotēkas vadītāja: *"Abonementa zonā varēs ņemt grāmatas lasīšanai, lasītavā lasīt periodiskos izdevumus, kā arī izmantot brīvās pieejas datorus. Bērnu zonā varēs gan spēlēties, gan skatīties televizoru, lasīt grāmatas, radoši izaugt."*

Iedzīvotāju apkalpošanas zāles balkona galerijā tiks izvietota nozaru un lasītavas literatūra, kā arī pieejama darba vieta ar datoru. Pasaules daļliteratūra atradīsies zem balkona galerijas. Zāles centrā izvietots lietotāju apkalpošanas letis, kurai pretī atradīsies latviešu literatūras plaukti. Gar logiem

atradīsies periodikas un disku plaukti. Būs iespēja izmantot datoru ar pieeju elektroniskajam katalogam un interneta lasītavas zonu ar četrām darba vietām. Lietotāju apkalpošanas zāles galā iekārtos bērnu un jauniešu zonu ar bērnu literatūras plauktiem, galdu, televizoru, vietu nelielu grupu darbam, izvietos arī vairākus krāsainus pufus. Bērniem būs pieejamas puzzles, spēles, galdu

spēles un pirmsskolas vecuma bērnu grāmatas. *"Būs vesela sieta, kur varēs izmantot dažādu mākslas izstāžu veidošanu. Ekrānu un projektoru izmantosim dažādu semināru, kursu, pasākumu organizēšanai."* Gar logiem izvietoti plaukti novadpētniecības materiāliem.

Radošo nodarbiņu telpā ir paredzēta un iekārtota vieta nodarbiņu organizēšanai un

inventāra glabāšanai, kas kalpos arī par bibliotēkas darbinieku atpūtas vietu.

Vienlaicīgi ēka varēs uzņemt līdz 69 lietotājiem. Bibliotēkā izvietos līdz 25 000 lielu izdevumu krājumu, kas palīdzēs atrisināt krājuma glabāšanas problēmu, jo vecajās telpās trūka vietas. Terasē tiks izmantota āra aktivitātēm, lasīšanas veicināšanai, literāri muzikāliem pasākumiem, mākslas plenēriem, poētiskām kafējnicām. Bibliotēka būs pieejama cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, jo ieejas priekšā ir izveidota speciāla rampa. Jaunatnei nodarbiņām tiks piedāvāts 3D printeris un 3D pildspalvas. *"Mēs plānojam sākt pārcelšanos uz jaunajām telpām 21. decembrī ar akciju "Grāmatu ķēde". Vēlos paaicināt bibliotēkas lietotājus un interesentus piedalīties šajā pasākumā,"* pauž D. Čiževska.

Bibliotēkas telpas atvērt iedzīvotājiem plāno 2023. gada martā.

Naujenes tautas bibliotēkas jaunās ēkas atklāšanas svētku „Atver durvis parka bibliotēkai!” piecu dienu pasākumu cikls iekļaus ne tikai atklāšanas svinīgo pasākumu, bet arī tikšanos ar rakstnieku, informatīvo lekciju un darbnīcu bērniem kopā ar Daugavpils sīkspārņu centru, Z. Riekstiņas lekciju „Kā, rūpējoties par vidi, mēs parūpējamies par sevi”, lekciju „Vietējā vēsture cilvēku dzīvesstāstos” ar radošo darbnīcu sadarbībā ar Daugavpils Universitāti.

Atklāšanas pasākumā līdztekus

jau esošajam pakalpojumu klāstam tiks prezentēti jaunie pakalpojumi un nākotnes iecerēs. Saglabājot savu tradicionālo kultūrvietas nozīmību vietējās kopienas dzīvē, Naujenes tautas bibliotēka atklāšanas pasākumu ciklā pozicionēs sevi kā zaļu un dabai draudzīgu vietu, kas atrodas ne tikai Hoftenbergas muizas parkā, bet arī ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū „Augšdaugava”. Piecu dienu pasākumu cikls atklās tās darbības jomas, kas ir katras mūsdienu bibliotēkas pamatu pamats: lasītāja iepazīstināšana ar jaunāko literatūru un tikšanās ar autoriem, izglītošana par dažādām svairīgām tēmām, novadpētniecības nozīmīguma un ekoloģisko jautājumu aktualizēšana.

Ēka celta 1956. gadā kā Daugavpils rajona kultūras nams. No 1959. gada tā kalpoja par PMK-9 arod biedrības klubu un bibliotēku līdz pat 1991. gadam. Līdz 1999. gadam tajā atradās Kraujas ciema klubs un kultūras nams, bet no 1999. līdz 2019. gadam Naujenes Jaunatnes un sporta centrs. Naujenes tautas bibliotēkas abonementu skaits pārsniedz 600 iedzīvotājus.

Kopējās projekta izmaksas ir 390 592, 65 eiro. No tiem paši būvdarbi izmaksāja 356 191, 63 eiro. Būvdarbus veica SIA „Vanpro”.

Naujenes tautas bibliotēkas vecajās telpās nākotnē varētu iekārtot telpas Naujenes Mūzikas un mākslas skolas daļai, jauniešu nodarbiņām.

Teksts, foto: Dainis Bitiņš

SAŅEMTS KULTŪRAS MINISTRIJAS ATBALSTS VĒRTĪGOS GRĀMATU IEPIRKUMAM

Latvijas publisko bibliotēku krājumi pakāpeniski tiek papildināti ar daudzveidīgu un kvalitatīvu Latvijas izdevēju produkciju, veicinot grāmatniecības un izdevējdarbības attīstību, sniedzot būtisku atbalstu autoriem, tulkotājiem un citiem grāmatniecības nozarē iesaistītiem radošo profesiju pārstāvjiem, tādējādi nodrošinot nozares dzīvotspēju un savstarpējo saikni izdevējs–rakstnieks–lasītājs un

augstvērtīga literatūra–kvalitatīva rakstniecība–izglītots, domājošs lasītājs.

Pateicoties Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra izstrādātajai un Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstītajai programmai “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas Republikas bibliotēkām”, nupat 28 Augšdaugavas novada pagastu un pilsētu bibliotēkās saņēma 357 grāmatu eksemplārus 3738 eiro vērtībā. Šogad bibliotēku krājumi tika papildināti ar 718 eksemplāriem vērtīgu grāmatu 7442 eiro vērtībā. Esat mīļi gaidīti sev tuvākajā bibliotēkā!

NAUJENES TAUTAS BIBLIOTĒKA AICINA UZ AKCIJU „GRĀMATU ĶĒDE”

Trešdien, 21. decembrī, plkst. 13.00 Naujenes tautas bibliotēka aicina uz krājuma pārcelšanas akciju „Grāmatu ķēde”. Grāmatas pa Naujenes pagasta Kraujas ciemu ceļos pavisam netālu – no bibliotēkas vecās ēkas, kas atrodas Daugavas ielā 31A, uz jaunajām telpām Daugavas ielā 34, kur pirms vērienīgās pārbūves atradās pagasta bērnu un jauniešu centra ēka.

Naujenes tautas bibliotēkas vadītāja Diāna Čiževska par akcijas ideju stāsta: „No sirds priecājos, ka mums Naujenes pagastā būs pašiem sava mazā „Gaismas pils”. Protams, ideja par šo akciju ir tieši saistīta ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas galvenās ēkas atklāšanas norisēm. Arī tās aizsākās ziemā ar grāmatu draugu ķēdi. Katra Latvijas pagasta bibliotēka ir maza daļiņa no lielās bibliotēku saimes. Darbā ik dienas mēs izjūtam šo piederības un kopīgā darba sajūtu.”

Jaunās telpas ir tehniski un funkcionāli iekārtotas, veidojot “parka bibliotēkas” tipa

bibliotēku ar vairākām interešu zonām – abonementa zona, lasītavas zona un bērnu zona. Remontdarbu ietvaros iekšējās telpās tika uzbūvēts balkons, nomainīti logi, durvis, iekārtotas visas nepieciešamās komunikācijas, ierīkota videonovērošana, signalizācija un iegādātas jaunas mēbeles.

Bibliotēka aicina gērbties arbiļstoši laikpstaķiem, piedalīties akcijā un būt vienam no pirmajiem, kas apskata jaunās Naujenes tautas bibliotēkas mājas.

Pasākuma laikā tiks filmēts un fotografēts.

Avots: Augšdaugavas Novada Vēstis

Datums:15-12-2022

Bibliotēka – visiem un katram

Bibliotēka vairs nav tikai vieta, kur paņemt grāmatu vai palasīt avīzi. Šeit apmeklētājiem pieejama virkne digitālo pakalpojumu, tiek rīkoti pasākumi, veidojas interešu grupas. Šīs iespējas un vēl citas nodrošina gan Galvenajā bibliotēkā, gan filiālēs visā pilsētā.

LAURA JANVARE, Ventspils Augstskolas bibliotēkas vadītāja

– Pie mums ir gaidīts ikviens apmeklētājs, ne tikai studenti un augstskolas darbinieki. Bibliotēkā ir gan daiļliteratūra, gan arī literatūra studijām. Pie mums var nākt arī citu augstskolu studenti un atrast studijām vajadzīgos materiālus vai nepieciešamo informāciju. Mums ir materiāli gan Ekonomikas un pārvaldības fakultātes, gan Tulkošanas studiju, gan Informācijas tehnoloģiju fakultātes studentiem. Pie mums nāk arī maģistrantūras studenti. Krājumā ir arī iepriekšējo gadu studiju noslēguma darbi – bakalaura, maģistra darbi un doktora disertācijas. Abonējam arī periodiku. Mums ir laikraksti *Ventas Balss* un *Diena*, kā arī daudz dažādu žurnālu. Žurnālus izsniedzam arī lasīšanai mājās. Vēl mūsu filiālē ir izveidojies grāmatu lasīšanas klubīšs *Impulss*, kurā kopā pašlaik esam kādi septiņi lasītāji, bet droši aicinām pievienoties vēl jaunus. Tiekamies reizi mēnesī un pārrunājam izlasīto. Turklāt mēs pārrunājam ne tikai to, ko esam vienojušies izlasīt, bet arī grāmatas, kuras katrs individuāli pēdēja mēneša laikā ir izlasījis. Pie mums jebkurš var atnākt nokopēt vai izprintēt kādu dokumentu, turklāt labprāt palīdzam iedzīvotājiem dažādos ar digitālo pratību saistītos jautājumos.

ANETE JASMANE, Pārventas bibliotēkas vecākā bibliotekāre

– Mūsu bibliotēkas pēdējā laika jaunums ir grāmatu klubs angļu valodā lasošiem cilvēkiem, pārsvarā jauniešiem. Šobrīd klubā esam apmēram desmit cilvēki, kopā sanākam reizi mēnesī un nupat esam aizvadījuši otro tikšanās reizi. Pirmais reizē bijām mazliet kautrīgāki, bet otrajā – jau atraisījāmies vairāk. Katrā tikšanās reizē katrs dalībnieks prezentē vismaz vienu izlasīto grāmatu, tādēļ esam paguvuši jau iepazīties ar vismaz divdesmit dažādām grāmatām. Iemesli, kāpēc mūsu jaunieši izvēlas lasīt angļiski, ir dažādi. Piemēram, mūsu jaunākais grāmatu kluba dalībnieks lasa angļiski tādēļ, ka ir dzimis Anglijā un vēlas saglabāt valodas prasmes, bet ir arī tādi, kuriem vienkārši gribas izlasīt konkrētu grāmatu, bet tā nav latviski iztulkota. Žanru ziņā tā ir ļoti dažāda literatūra, bet diezgan skaidri ir novērojama tendence, ka jaunieši lasa fantāzijas žanra grāmatas. Aktuāla ir arī literatūra, kurā ieskanas cilvēku dažādības un garīgās veselības tēma. Dažkārt ir tā – jo skumjāk un sirdi plosošāk, jo labāk. Šādi iespējams izvilkēt no grāmatas vairāk emociju.

KARĪNA KARPOVIČA, Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītājas p.i.

– Sadarbībā ar Latvijas neredzīgo bibliotēku apmeklētājiem piedāvājam audiogrāmatas, ko var izmantot personas, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem un citām ar lasīšanu saistītām grūtībām vai fiziskiem traucējumiem. Citam ērtāk grāmatu klausīties, nekā turēt rokās. Mums ir daudz latviešu autoru audiogrāmatu, un ir arī ārzemju autoru darbi – pavisam apmēram 40 dažādu nosaukumu. Grāmatas nereti ierunājuši arī aktieri. Audiogrāmatas izsniedzam arī uz ilgāku laiku, ne tikai uz divām nedēļām. Šobrīd audiogrāmatas atrodas Galvenās bibliotēkas un Medicīnas bibliotēkas krātuvēs, bet tās var pasūtīt uz jebkuru no mūsu filiālēm. Mūsu lasītāji aktīvi izmanto *3td E-grāmatu bibliotēku* (<https://www.3td.lv/>), kas reģistrētajiem pašvaldību bibliotēku lietotājiem piedāvā bez maksas lasīt e-grāmatas tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā.

Foto: Kārlis Anthonis

LIENE BUNĶE, vada bibliotēkas apkalpošanas punktu Ventspils slimnīcā

– Mūsu bibliotēkas filiāle ir pavisam neliela, bet ar specifisku darbības virzienu. Darbojamies gandrīz desmit gadus, un mūs var atrast Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas Ventspils filiālē, blakus kafejnīcai. Iesākumā bijām vairāk kā Medicīnas bibliotēka un mūsu resursus izmantoja ārsti, slimnīcas darbinieki un medicīnas studenti. Vēlāk radās ideja piedāvāt apkalpot arī slimnīcā nonākušos pacientus, ar grāmatu ratiem pievedot klāt grāmatas un žurnālus. Šobrīd jau apkalpojam astoņas slimnīcas nodaļas. Turklāt bibliotēku var apmeklēt jebkurš Ventspils iedzīvotājs. Līdzās medicīnas grāmatām un žurnāliem mums ir daiļliteratūra, uzzīņu literatūra, preses izdevumi un arī audiogrāmatas neredzīgiem vai vājredzīgiem cilvēkiem. Veicot bibliotēkas krājuma komplektēšanu, meklēju grāmatas gan Latvijas, gan ārzemju interneta grāmatnīcās, regulāri sadarbojoties ar medicīnas personālu. Mēs iepērkam pilnīgi visas Latvijā izdotās medicīnas grāmatas, kādas vien ir. Turklāt bibliotekāra darbā ļoti liela nozīme ir informācijpratībai, piemēram, lai varētu sniegt kvalitatīvu informatīvo palīdzību medicīnas studentiem. Rūpēs par pacientu un bibliotēkas apmeklētāju drošību esam iegādājušies grāmatu sterilizatoru. Ar sterilizatoru apstrādājam visas grāmatas, kas tikušas izsniegtas apmeklētājiem. ■

VENTSPILS BIBLIOTĒKA

Avots: Ventas Balss

Datums: 22-12-2022

Bibliotekāri iepazīst labo praksi

16. novembrī viesnīcas "Wolmar" konferenču zālē notika Erasmus+ projekta "Tech.Library" rezultātu – interneta platformas TECH. LIBRARY, kurā bibliotekāriem un vājredzīgiem lietotājiem pieejami apmācību video par dažādu palīglīdzekļu un tehnoloģiju lietošanu, kā arī rokasgrāmatas ar katras valsts labās prakses piemēriem darbā ar cilvēkiem, kuriem ir redzes traucējumi, prezentācija.

Projekta daudzkārtības pasākuma "Citām acīm" mērķauditorija bija Valmieras novada publisko bibliotēku bibliotekāri un kolēģi no Limbažu, Cēsu un Valkas reģionu publiskajām bibliotēkām. Pasākumā piedalījās 57 dalībnieki, pārstāvot 36 publiskās bibliotēkas.

Pasākumā uzmanība tika vērsta ne tikai uz bibliotēku pakalpojumu cilvēkiem ar redzes traucējumiem uzlabošanu, bet akcentētas arī citas cilvēku ar īpašām vajadzībām problēmas un to iespējamie risinājumi, jo bibliotēku pakalpojumus izmanto visas sabiedrības grupas neatkarīgi no izglītības līmeņa, veselības stāvokļa u.tml. Ar savu pieredzi bibliotekārajā darbā ar cilvēkiem, kuriem ir redzes problēmas, dalījās Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Cēsu filiālbibliotēkas vadītāja Ināra Lāce, savukārt apvienības "Apeirons" vides pieejamības eksperts Jūrgis Briedis pastāstīja par problēmām un risinājumiem vides pieejamības jomā cilvēkiem ar dažādiem traucējumiem. Viņš arī iepazīstināja klātesošos ar labāko iespējamo pieejamības risinājumu jeb universālo dizainu, kas nozīmē pielietojuma daudzveidību, vienkāršas konstrukcijas un telpu iekārtojumu, kā arī viegli uztveramu informāciju, lai to varētu izmantot ne tikai cilvēki ar īpašām vajadzībām, bet arī ikviens sabiedrības loceklis. Pēc tam par biedrības "Latvijas Samariešu apvienība" darbības virzieniem un sniegtajiem pakalpojumiem cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un iespējām tos saņemt pastāstīja Vidzemes sociālo pakalpojumu vadītāja Inga Brente-Mieze.

SIA "Exceed" pārstāvis Gatis Grīntāls prezentēja palīglīdzekļus un produktus, kuri piemēroti cilvēkiem ar redzes traucējumiem, un novadīja praktisko darbnīcu, kuras laikā bibliotekāres tika iepazīstinātas ar dažādām video lupām, ar kuru palīdzību tekstu var palielināt līdz pat 70 reizēm, ar Zoom Text programmatūru, ar kuru, instalējot datorā, ikviens var ērti palielināt tekstu sev nepieciešamajā izmērā, un teksta lasītāju Bruno, kas nodrošina iespēju drukātu materiālu pārvērst audio formātā un tos klausīties. Lai iejustos tajā kā apkārtējo pasauli redz cilvēki ar dažādiem redzes traucējumiem, bibliotekāres varēja arī pielaikt īpašas brilles.

Projektu realizējot, Mazsalacas pilsētas bibliotēka, lai uzlabotu bibliotēku pakalpojumus cilvēkiem ar redzes traucējumiem, iegādājusies divas palielinošās video lupas, vairākas klaviatūras ar palielinātiem burtiem un simboliem, kā arī Zoom Text Pro2 programmatūru ar pievienotu runas sintezatoru, kas nodrošina iespēju vājredzīgiem datorlietotājiem patstāvīgi strādāt ar datoru – veikt galvenās programmu vadības darbības, strādāt ar tekstu dažādos veidos, palielinot to līdz pat 60 reizēm vai pārvēršot tekstu saglabājamā audio ierakstā, un veikt vēl citas darbības.

Pēc šīs tikšanās ikviens no bibliotekāriem ir aicināts iepazīties ar interneta platformā TECH.LIBRARY publicēto informāciju un labās prakses piemēriem darbā ar cilvēkiem, kuriem ir redzes problēmas. Savukārt bibliotekāri, kuri vēlas dalīties ar savu labo praksi un piemēriem, kā strādāt ar cilvēkiem, kuriem ir redzes problēmas, var sazināties ar platformas izstrādātāju, lai saņemtu piekļuves datus un iespēju ievietot savus materiālus tiešsaistes platformā. Pasākuma apmeklētāji tuvākajā laikā saņems arī Praktisko rokasgrāmatu latviešu valodā USB formātā, kas ikvienam interesentam pieejama platformā tech-library.eu.

Zane Jeske,

Valmieras novada pašvaldība

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Avots: Valmieras novada pašvaldības informatīvais izdevums
Datums: Decembris-2022

ZIEMASSVĒTKU AKCIJA BIBLIOTĒKĀS

Tuvojoties Ziemassvētkiem, Rēzeknes bibliotēkas – Centrālā, 2. bibliotēka, Bērnu bibliotēka, specializētais grāmatu izsniegšanas punkts (Medicīnas bibliotēka) – no 19. decembra līdz nākamā gada 7. janvārim izsludina akciju “Atnāc un iegūsti. Atlaide parādniekiem”. Akcijas laikā no lasītājiem parādniekiem, kuri ieradīsies bibliotēkā un nodos grāmatas, kavējuma soda nauda netiks iekasēta.

Šajā laikā ir iespējams atjaunot bibliotēkas abonementu arī tiem lasītājiem, kuri nav varējuši nomaksāt soda naudu par laikus nenodotajām grāmatām. Vienīgais noteikums – jāatnāk uz bibliotēku.

Rēzeknes Centrālā bibliotēka šogad lasītājiem piedāvā jaunu pakalpojumu – bezkontakta grāmatu un citu izdevumu saņemšanu un nodošanu. Aicinām grāmatas un citus izdevumus no-

dot arī ārpus bibliotēkas darba laika grāmatu bibliomātā, kas atrodas pie bibliotēkas ieejas. Nekļūsim par parādniekiem, bet izmantosim šo lielisko iespēju!

Informējiet par akciju arī savus draugus, radus un paziņas. Gaidot gaišos svētkus, aicinu sagādāt prieku gan sev, gan citiem.

Laipni gaidīti mūsu pilsētas bibliotēkās!

**Zita GORSVĀNE,
RCB abonementa vadītāja**

Avots: Rēzeknes Vēstis

Datums: 16-12-2022